

KIS HIRLAP

AZ ERDÉSZ FIA. (Lásd a 84. l.)

A KIS JUCZIKA TÖRTÉNETE.

— Elbeszélés. —

(Folytatás.)

NAGYON sápadt vagy . . . no's, hát hová tetted el az aranyat? tudod, hogy át kell adnom, nem az enyém, nem kell a szekrénybe tenni."

"Az aranyat? . . . azt odatettem . . . az asztalra . . ."

"Az asztalra? De nincs itt . . . talán legurult; keresd meg, leányom."

Juczika úgy tett, mintha keresné s mindinkább fogyott bátorsága megmondani az igazat, hogy szemébe vallja a jó Ágnes néninek: "Ágnes néni kedves Tónija lopta el!" Hogy mondhatná ezt meg? Hiszen Ágnes néni rögtön elájulna.

"Talán tréfából dugtad el?" szolt ismét Ágnes néni, kit kissé meglepett a leányka sajtáságos, zavart viselete

"Nem, nem dugtam el!" szolt Juczika és hangos zokogásban tört ki.

"No no! ne sirj, bohó kis leány! Csak nem hiszed, hogy tolvajnak tartalak? Ismerlek jól, tudom, milyen becsületes leányka vagy. Bizonyosan elgurult az arany, majd megtaláljuk. Isten neki, majd megtéritem a magam pénzéből rokonomnak."

Keresték még egyszer, — de persze hiába s midőn aztán leültek, Juczika látta, mily élesen, fürkészőleg tekint reá Ágnes néni. A szegény leányka mindinkább megzavarodott s most már épen nem merte a titkot elárulni. Ágnes néni aztán úgy tett, mintha nem gondolna többé az aranyra s beszélgetni kezdett és beszédközben elmondott min-

denféle apró történeteket. De milyen történeteket! A tolvaj nőről, kit sokáig becsületesnek tartottak, míg végre rajtakapták alopáson; az iskolás gyermekről, ki szüleitől pénzt lopott s több efféleről; végre így szolt Ágnes néni:

"Nagy szégyen minden családra és minden házra nézve, a melynek ilyen tagja van. Én inkább halva akarom látni Tónit, mintsem azt halljam hogy ilyesmit elkövetett. Nem tudnám túlélni a szégyent."

E szavaknál szegény Juczikát végkép elhagyta bátorsága. Hiszen megölné a jó Ágnes nénit, ha megmondaná neki az igazat.

Juczika tehát nagyot sohajtott és hallgatott. Feje zugott s valami titkos sejtalem azt sugta neki, hogy vége van boldog életének, nagy veszedelem vár reá, ha nem szól De mikor ismét a jó Ágnes néni nézett s eszébe jutott, hogy Ágnes néni maga mondta, hogy tul nem élne, ha valamelyik rokonát tolvajnak tudná, — nem volt ereje a szörnyű hirt tudtára adni s elhatározá, hogy bármi történjék, nem fogja elbusítani az ő kedves Ágnes nénijét.

Az ezután következő napok nagyon szomoruan folytak le. Semmi kétség sem lehetett többé, hogy Ágnes néni gyanakszik Juczikára; nem volt többé oly jó, oly nyájas, sőt lehetőleg keveset beszélt vele. Nem mondá ki ugyan egyenesen, hogy tolvajnak tartja Juczikát, de a kis leány jól látta, hogy reá gyanakodnak. Ez elkeseríté egész életét s mikor csak teheté, félrevonult és busan sirdogált. Néha-néha olyan-

formát
gedi
szen n
hogyse
hát m
akarna
mint é
türi e
ugyan
meg T
nem l
teli, h
A
mét m
czika
ketoria

aranya
"M
tetve r
róla;
is elár
"M
minden
áltottan
sza. A
perczig
az abl
tudok.

T
akadoz
"C
de ne
akkor
vizbe f
"E
jalak, a
"U
vesztet

formát gondolt, hogy bizony nem engedí magán száradni a szégyent, hiszen nem bűnös, mert inkább meghalna, hogysen valamihez nyuljon, ami a másé; hát még a jó Ágnes néninek hogyan akarna kárt okozni, mikor ugy szereti, mint édes anyját! Elhatározá, hogy nem tűri e szomorú helyzetet. Nem szól ugyan Ágnes néninek, nem szomorítja meg Tóni rosz tette elárulásával: hanem beszél magával Tónival és követeli, hogy segítsen a bajon.

A következő vasárnapon Tóni ismét megjelent Patakfalván s ekkor Juczika félrehívta a kertbe s minden tekintoria nélkül mondá neki:

„Tóni, add vissza rögtön azt az aranyat, melyet elvittél.“

„Miféle aranyat?“ szolt Tóni, tetetve magát, mintha semmit sem tudna róla; de oly sápadt lett, hogy már ez is elárulhatta volna.

„Ne tagadd!“ folytatá Juczika. „Én mindent láttam az üvegajtón át, kiáltottam is utánad, de nem jöttél vissza. Az arany az asztalon volt, néhány perczig játszottál vele, aztán kiugrottál az ablakon. Láthatod, hogy mindent tudok. Nem így volt?“

Tóni egész testében remegett s akadozva felelé:

„Oh Juczika . . . igen, elvittem . . . de ne áruld el, mert akkor végem van . . . akkor nincs más hátra, mint hogy a vízbe fojtsam magamat.“

„Ha azt akarod, hogy el ne áruljalak, akkor add vissza az aranyat.“

„Uram Istenem! az aranyat elvesztettem! Igazán elvesztettem! Zse-

bembe tettem, zsebem pedig lyukas volt s mikor utána nyultam, — nem találtam többé. Oh jaj! Így nincs más hátra, mint megölni magamat.“

Juczika megijedt, komolyan hitte, hogy Tóni rögtön vízbe fojtja magát szégyenében; nem szerette ugyan a rosz fiút, de halálát okozni mégsem akarta . . . hiszen Ágnes néni tul nem élne!

„De hát nem tudnál valamiképp szerezeni egy aranyat?“ kérdé Juczika.

„Nincs most egy krajczárom sem . . . hanem a jövő hónap elsején kikapom béremet a mestertől, akkor megtéritem. Esküszöm, akkor megtéritem, csak addig el ne árulj.“

„A jövő hóban! Addig még három hét addig mindig engemet tartsanak tolvajnak s talán el is kergetsenek a házból, — miattad! Nem, az nem lehet. Figyelj reám. Hibádat jóvá kell tenned, én segíteni foglak. Nem árulak el, mert tudom, hogy a jó Ágnes néni nagyon elszomorodnék rosz teted miatt. Hanem van egy arany keresztcském, egy drága emlék Ilonka kisasszonytól. Ezt elviszed a szomszéd városkába az aranymiveshez zálogba; a kereszt megér három aranyat, bizonyosan kapsz rá egy aranyat kölcsön. Az aranyat aztán én majd helyre teszem, hol Ágnes néni ráakad és így minden rendben lesz. Nem érted teszem ezt, mert te nem érdemled, hanem a jó Ágnes nénit akarom megkímélni a szomorúságtól. Hanem egy föltételt kikötök. Mihelyt pénzed lesz, visszaváltod az én keresztemet, mert

az legrágább kincsem, nem adnám száz aranyért sem. Megteszed?”

„Oh hogyne! Esküszöm!” szolt Tóni, ki habár könnyelmű és gondatlan volt, de nem volt rossz szívé s Juczika nemes cselekedete által mnghatva, alig tudta, hogyan köszönje meg.

„Soh'se köszönd,” szolt Juczika. „Mondtam már, hogy nem végetted, hanem Ágnes néniért teszem. Ha eddig hallgattam, ha türtem, hogy engemet tartsanak tolvajnak, azt csak azért tettem, mert különben meg kellett volna mondanom, ki a bűnös és a miattad való

szégyen Ágnes nénit megölte volna. Itt az arany keresztcském . . . jól vigyázz! Ugy tégy mindent, amint mondtam és igyekezzél, hogy az arany mentül elébb itt legyen.”

„Holnap elhozom . . . számithatsz reá. Isten áldjon meg érte, hogy oly jó vagy irántam,” szolt Tóni könyezve.

Juczika látta, hogy Tóni igazán megbánta hibáját s mert azt is remélte, hogy másnap az aranyat visszaadhatja és Ágnes néni nem fog többé gyanakodni, a kis leány kissé megnyugodott.

(Vége köv.)

A Z E R D É S Z F I A.

(Képpel a czimlapon.)

A Kedves Forgó bácsi!
 HOL mi lakunk, Darvason, igen nagy és terjedelmű erdő van, mely részint a községek, részint egyes birtokosoknak képezi tulajdonát. A pompás erdő gondját pedig, úgy a község, mint a többi közbirtokos megbízása folytán, Balogh János bácsi viseli, aki a világon a legkedvesebb ember s mint nekünk szeretett rokonunk akárhányszor kedveskedik apró evetkével, vadgalambbal s egyéb apró erdei állatkával; persze hogy eleven és nem holt állapotában juttatja nekünk a gyönyörű kis pajtásokat, kikkel bizony tán többet is elmulatozunk, semmint az megegyeznék az iskolai teendőkkel.

De akiről szólni akarok voltaképp, az nem is János bácsi, hanem a fia, Dezső, aki fiatal korához képest egyike a legjobb vadászoknak. Karja biztos, szeme éles. Amelyik vadra, legyen az nagy vagy apró, fegyverét egyszer ráemelte, az bizony ott marad. Szinte félünk Dezsőtől, olyan komoly, korát meg-

előző nyugodt magaviseletű, szinte férfias fiú. Édes atya, a mi János bácsink, valóban nem szeles legénykének, hanem embernyi fiúnak a kezébe adja puskát, ha Dezsőt a sűrűbe küldi, hogy nyulat, vadgalambot, vagy őzikét lőjjön. Őszintén megvallom kedves Forgó bácsinak, hogy ha ránézek Dezsőre s azt gondolom, hogy a kedves őzikét, az ártatlan gerlét hidegvérrel képes megölni, szinte félek tőle magam is. Arczképéből is, melyet idecsatolva küldök, láthatja Forgó bácsim, hogy Dezső komoly fiú. Én legalább még nem láttam nevetni. Mert furcsa az, hogy míg az ő édes atya, János bácsi, a vén vadász, eleven erdei állatkákkal örvendeztet meg bennünket: Dezső, a gyermek, vérző, saját keze által elejtett vaddal kedveskedik nekünk. De őszintén megvallom azt is, hogy az általam annyira megsiratott nyulacs-kából és gilimadárból, ha már egyszer meg van sütvé, bizony jóízűt tudok enni.

Maradok hű kis olvasója

Cserényi Miska.

A KIS VIGASZTALÓ.

MAMA, mama, édes mama,
 Oly szomorú, oly bus vagy ma.
 Homlokodra felhő borult,
 Jó szemedbe könnyű tolt.

Édes mamám, mondd meg kérlek,
 Mi bubánat ért ma téged?
 Meglásd, megenyhül keserved
 Ha majd velem is közölted.

Hiszen, édes, te mondád azt:
 Megosztott bú, csak fél bánat.
 És hogy az öröm megosztva
 Az örömet csak fokozza.

A K I S Z S A R N O K.

— Beszélyke. —

(Képekkel a 88. és 89. lapokon.)

EDVES papa, aztán mondd meg Czilikének, hogy nem sirtam ám, . . . ugy-é nem sirtam?”

E szavakat kissé elfojtott hangon mondá Béla, kit apja most először hagyott magára a városban, hogy itt iskolába járjon. Otthon Béla szörnyű módon boszankodott testvérjére, Czilikére, ki midőn hallá, hogy Bélát iskolába viszik, félig tréfásan, félig kolyan mondá:

„No hiszen lesz majd sirás, mikor bucsuzni fogsz a papától!”

„Micsoda? Én sirni?” felelt Béla sértett büszkeséggel. „Azt hiszed, én is olyan vagyok, mint ti leányok, kik mindjárt pityeregtek? Én bizony nem fogok sirni.”

„Majd megválnak.”

„Nem majd megválnak, hanem úgy lesz, mint mondom,” szólt Béla mérgesen. „Örülök, hogy a városba mehetek és iskolába járhatok. Bizonyosan kelle-mesebb lesz mint itt, hol csak veletek leányokkal játszhatom.”

Béla négy testvér közt a legidősb volt s egyetlen fiu s ezért a rokonok sőt még szülei is kissé elkényeztették, úgy hogy végre Béla azt kezdé hinni, hogy ő, mert fiu, hát sokkal fontosabb személy, mint leánytestvérei. Roppant tekintélyes arczokat vágott nővérei előtt, parancsolgatott nekik s megkivánta, hogy a leányok rögtön teljesítsék minden kívánságát s jaj

volt a szegény kis leányoknak, ha el-lenmondani merészeltek.

Atyja végre belátta, hogy ha a fiu tovább is otthon marad, önző és zsarnok természetüvé fog kifejlődni; elhatározta tehát, hogy beviszi a városba. Ott aztán annyi száz fiu közt Béla urfi majd leszokik arról, hogy magát oly fontos személynek tartsa s parancsolgasson játszótársainak.

Igy jutott Béla a városba s ezért mondá bucsuzáskor ama szavakat atyjának. Atyja megigérte, hogy az ize-netet megmondja Czilikének. Ez megnyugtatta Bélát. Czilike tudni fogja, hogy Béla nem sirt. Azt persze nem fogja tudni, hogyan toltak a könyek a kis vitéz szeméibe s hogyan fakadt sirva, mikor a papa kívül volt az ajtón.

Ugyanabba az iskolába járt, csak-hogy két osztályal feljebb. Zsiga is kinek atyja jó barátja volt Béla atyjának. Ezért Bélát ugyanoda adták szál-lásra, ahol Zsiga volt és Zsigát, ki három évvel idősebb volt, megbízták, hogy ügyeljen föl Bélára

Zsiga azzal kezdte a fölügyeletet, hogy a pogácsát, süteményt, gyümölcsöt, melyet Bélának jó mamája adott, elvette és a saját szekrényébe zárta. Ez szörnyen zokon esett Bélának, ki szokva volt hozzá, hogy minden úgy történ-jék, mint ő akarja, most pedig még saját pogácsájához sem nyulhat, hanem kér-nie kell Zsigától. De ez még hagyján. Ha-nem Zsiga valóságos kis rabszolgát csinált védenczéből, küldözgette ide-oda, iratta vele a saját föladványait s épen olyan-kor talált számára legtöbb dolgot, mi-

kor Béla játszani szeretett volna. És e rabság ellen még panaszkodni sem mert; Zsiga nemcsak nagyobb és erősebb volt, hanem erőszakos, nyers fiu is, kitől mindenki félt; másrészt pedig tapasztalta Béla, hogy nagy hasznára van, ha Zsiga jó barátja, mert így a többiek nem merik bántani, sőt irigylik. Nehéz szívvvel tehát, de mégis belenyugodott sorsába s iparkodott Zsigának kedvében járni.

Egy ünnepnapon Zsiga nagyon kegyelmes volt s nem adott semmi dolgot Bélának, ki ezért rögtön szép tervet gondolt ki, hogy kísétál a mezőre egy pajtásával, Ernővel, kit nagyon megszeretett az iskolában. Elinululás előtt azonban ilyet gondolt:

„Nagyon jó lesz kint a szabadban ozsonnálni. Viszek magammal néhány pogácsát és gyümölcsöt, Zsiga már talán meg is feledkezett arról, hogy elvette tőlem; nem is említi . . . egyszer sem adott belőle . . . ma elkérem.“

Épen belépett Zsiga több barátjával.

„Kérlek, Zsiga“, szolt Béla, „add ki a pogácsámat meg a gyümölcsöt: kimegyek Ernővel a mezőre s ott akarok ozsonnálni.“

Zsiga arcza lángvörös lett, hogy annyi pajtása előtt így számon kérik a jó csemegét. Aztán így szolt:

„Jól van, jöjj ide a másik szobába.“

Alig voltak azonban a másik szobában, Zsiga fülön csipte Bélát s jól nyakon ütötte; mondván:

„Nesze, ezt azért kapod, hogy annyi ember előtt mered tőlem viszakérni amit rám bízál. Most pedig

elmehetsz és ha még egy szót szolsz a pogácsáról, majd meglátod mit kapsz.“

Szegény Béla szomoruan ballagott el s keserűen panaszkodott Ernőnek, mialatt a mezőre kísétáltak.

„Oh, bár csak nagyobb és erősebb volnék, hogy megtudnék vele birkózni! Ez mégis czudarság, így bánni velem! Mondd, Ernő, hogyan álljak rajta boszút? Oh, ugy gyűlölöm!“

Ernő sápadt, csöndes és gondolkodó fiu volt. Anyja, ki szomorú özvegységben élt, korán megtanította, hogy a jót megkülönböztesse a rosztól s Ernő mindig azon iparkodott, hogy jó mamája tanácsait kövesse. Most is tehát egészen komolyan így felelt Bélának:

„Én nem tudok neked tanácsot adni arra, miként állj boszút. Kedves jó mamám mindig azt mondta, hogy ellenségeinknek meg kell bocsátunk s a roszért jóval kell visszafizetnünk.“

„Hisz' azt tudom, jól tudom; de hát az csak olyan beszéd és te magad bizony nem követnéd.“

„De igen . . . legalább megkísérteném.“

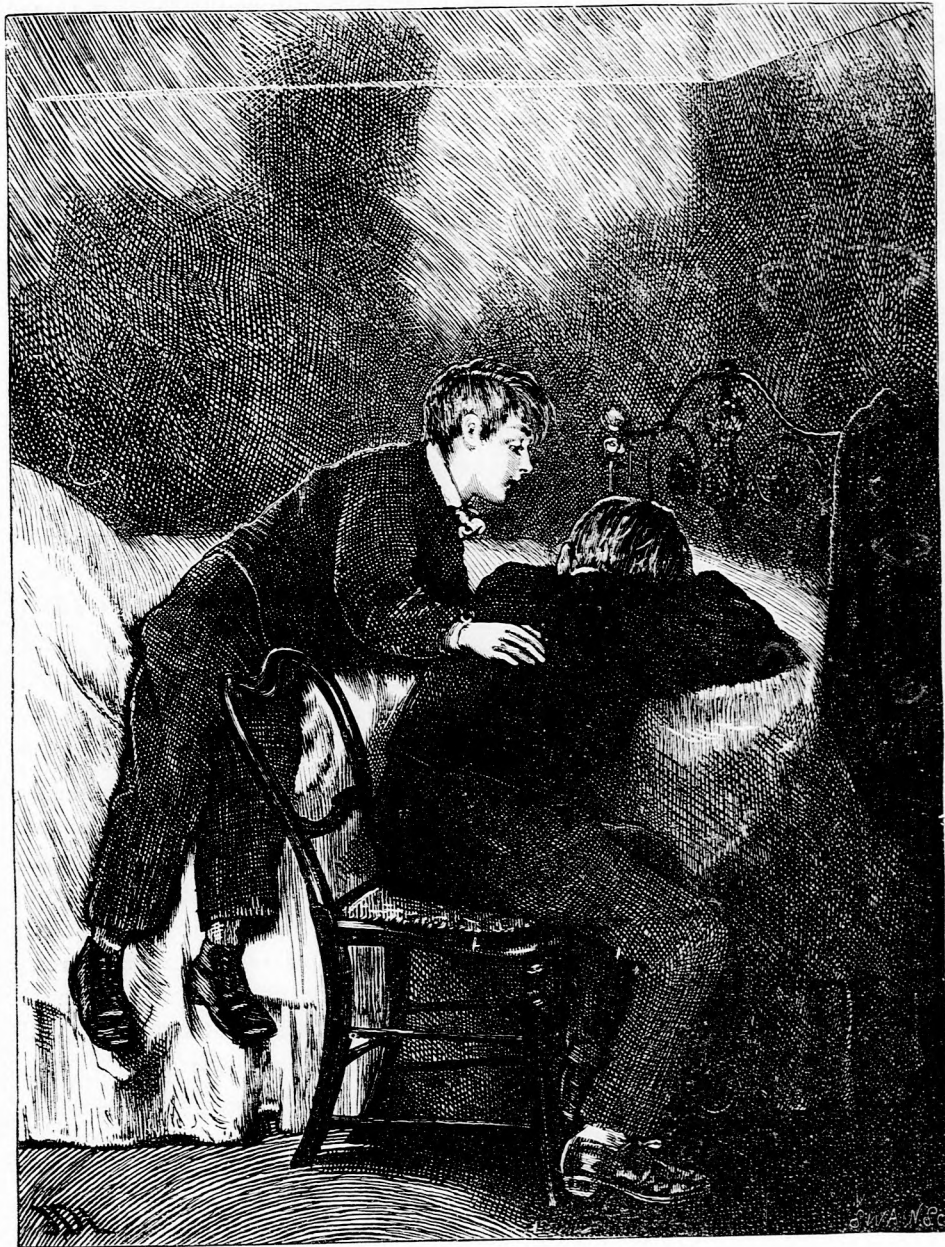
Béla egy perczig elgondolkozott, aztán megszólalt:

„Milyen jó fiu vagy te, Ernő! Mikor Zsiga megütött, oly dühös voltam, hogy szerettem volna neki valami nagy, igen nagy fájdalmat okozni; de most, hogy veled beszélek, egészen elmúlt boszuvágyam s ha haragszom is Zsigára, de nem kívánom többé bántani. No de ne beszéljünk többé erről . . .

(Folytatása a 90. lapon.)

... A TANÁR VESZEDELMES HELYZETBEN FÜGGÖTT SORÁIG ... (Lásd a 90. l.)

... ZSIGA KEZEIRE HAJTVÁ FEJÉT, KESERVESEN ZOKOGOTT. (Lásd a 91. l.)

(Folytatás a 87. laphoz.)

itt a mező, fussunk versenyt... ki ér előbb ahhoz a nagy fához?"

S a két fiu nekiindult a versenyfutásnak és azután többé szó sem volt az előbbi kellemetlen eseményekről.

Hanem e naptól fogva Zsiga egészen másképp bánt szegény Bélával. Eddig is szigorú volt hozzá, de mégis inkább védője gyanánt szerepelt. Ezután tapasztalni kellett Bélának, mily keserves dolog az, ha valaki zsarnokoskodik az ember fölött. Zsiga most még keményebben befogta Bélát, ezerfélet csináltatott vele és soha sem volt megelégedve; akármiképp iparkodott Béla, nemcsak köszönetet nem kapott, hanem többnyire verés volt a jutalma s úgy látszik, Zsigának különösen kedve telt benne annyira elfoglalva tartani Bélát, hogy soha se mehessen barátjához, Ernőhöz; az iskolában találkoztak ugyan, de ott természetesen nem volt idő arra, hogy Béla elpanaszolhassa bajait.

Nagyon kemény lecke volt ez az elkényeztetett Bélának, de apja ezt kívánta; Béla láthatta és saját kárán érezhette, mily utálatos az, ha valaki zsarnokoskodik mások fölött. Nagy szerencse volt Bélára nézve, hogy olyan jó barátja akadt, minő Ernő volt, kinek mindig elpanaszolhatta bajait s ki szelid, okos szavaival mindig lecsillapította haragját és bosszúságát, midőn Zsiga zsarnoksága már már felviselhetetlennek látszott.

Nemsokára egy esemény megmutatta, hogy Béla valóban okult a rajta történteken, sőt még jóvalis tud fizetni a szenvedett bántalmakért

Meleg nyári nap volt s egy tanító ur vezetése alatt az iskolás fiuk közül nagy csapat rándult ki a szabadba „botanizálni,” azaz különböző füveket és növényeket szedni. Az egész társaság nagyon jó kedvű volt; csak az bántotta a fiukat, hogy a tanító ur nem engedett közel menniök a folyó partjához, pedig éppen ott leginkább szerettek volna sétálni. De a tanár tudta, mért tiltja ezt. A folyónak e helyen igen magas és meredek partja volt, s hogy mily veszedelmes ott járni, azt a tanár maga tapasztalta egyszer régebben, midőn a parton megcsuszott s mélységbe bukott; már azt hitte, vége van, beleful a vízbe; de esésközben ruhája beakadt egy fa ágaiba s ott függött és kiáltozott a szegény tanár e veszedelmes helyzetben sokáig, (L. a rajzot a 88. l.) míg segítség érkezet és köteleken fölhuzták. A folyó mély és ragadós volt. Ezért is nem volt szabad közel járni hozzá.

Senki sem volt e napon bolgogabb Bélánál. Egész nap zavartalanul lehetett kedves barátjával Ernővel, együtt gyűjtötték a növényeket, együtt iparkodtak kitalálni, melyik növény micsoda s gyorsan telt az idő. A fiuk nagy része pihent, de Béla és Ernő még nem fáradtak el s kissé távolabb jártak, midőn Ernő hirtelen megszólalt:

„Hallgasd csak, Béla! Mintha valaki segítségért kiáltozna!”

„Oh dehogy!”

„De igen! A folyó felől hangzik... most ismét... ott valami baj van... siessünk oda.”

Egy pillanat alatt ott termettek a parton s ott találták egyik iskolatársukat, ki egész erejéből kiáltozott segítségért.

„Mi baj? Mit kiabálsz?” kérdék Ernő és Béla.

„Nézzétek . . . ott a folyó közepén . . . a víz már ragadja Zsigát . . .” felelt a fiu rémülten. „Fürödni akart, de nem tud uszni s a víz elragadta . . . én sem tudok uszni, nem menthetem meg.”

Még el sem mondá e szavakat, már Béla levetette topánját, ruháját s készült a vízbe ugrani.

„Mit akarsz tenni, Béla!” kiáltá Ernő.

„Megpróbálom, talán megmenthetem Zsigát. Ne félj, én tudok ám uszni mint a hal. Nem lesz semmi bajom.” Az utolsó szavakat már a vízből kiáltá. Teljes erejéből és nagy ügyességgel uszott a folyó közepe felé, hol Zsiga tehetetlenül vergődött s néha-néha már el is merült a víz alá. Ezalatt a kiáltásokra figyelmes lett a tanár is és az egész társaság s mind oda gyűltek a partra s aggódva nézték Béla bátor kísérletét. Mindig közelebb jutott Béla Zsigához, végre elérte s valamit kiáltott; Zsiga görcsösen belekapaszkodott Béla derekába s néhány perczczel később szerencsésen kint voltak a biztos parton.

„Éljen Béla! Derék fiu Béla! Éljen!” kiáltozák mind a többi fiuk s a tanár is megdicsérte, mondván, hogy az iskola büszke lesz ezentul az ilyen derék fiura. Csak Zsiga nem szólt semmit — mert annyi vizet nyelt s annyira megijedt a nagy veszedelemben, hogy

minden ereje elhagyta s ájultan hevert a fűben.

Hazavittek, lefektették s a gyors segély szerencsésen elejét vette minden nagyobb bajnak. Másnap már fölkelhetett az ágyból, de az orvos még nem engedte, hogy kimenjen a szobából. Béla, mihelyt szabad ideje volt, sietett a beteghez; de eleinte csodálkozva tapasztalta, hogy Zsiga nem beszél vele, hanem az ágynál kezébe hajtva fejét, keservesen zokogott. (L. a rajzot a 89. lapon.)

„Mi bajod, Zsiga?” kérdé Béla részvéttel. „Fáj valamid?”

Zsiga sokáig nem felelt, de végre mégis fölemelkedett s letörölvén könyeit mondá:

„Béla, én igazán nem merek szembe nézni . . . te életedet kockáztattad, hogy megments engemet. Pedig én kizártalak, bántottalak; azt hittem, hogy gyűlölsz engemet.”

„Talán úgy is volna, ha Ernő jobb utra nem térít. Volt idő, midőn boszut akartam rajtad állani; Ernőnek köszönhetem, hogy e bűnös gondolat elhagyott.”

„Ernő derék, jó fiu és te is, Béla. Ha feledni tudnád a multakat, — szeretnék a harmadik lenni társaságokban. Ezután hárman lennénk jó barátok. Nem foglak bántani, nem felejttem el soha, hogy a ti jószágoknak köszönhetem életemet.”

És úgy történt. Ernő, Zsiga és Béla a legjobb barátok lettek és Zsiga nem zsarnokoskodott többé, az egész iskolában senkinek sem volt többé ellene panasza.

Mikor aztán a szünidők bekövetkeztek s Béla hazament, otthon mindenki örömmel látta, mennyire megváltozott Béla egy év alatt. Nem ki-nozta többé nővéreit, nem zsarnokoskodott, nem kívánta, hogy minden az ő tetszése szerint történjék, hanem

figyelmes volt mindenki iránt s midőn egyszer apja kérdé, hogyan történt rajta e szerenesés változás? — Béla elmondá a zsarnok Zsiga s a jó Ernő között mi-kép folytak dolgai; s ezt aztán nem is felejté el soha.

GALAMB ÉS TYUKETETÉS. II. (Lásd a 95. l.)

R É G I P É N Z E K.

MIKOR egy-egy pénzdarabot kezetekbe vesztek és vásároltok valamit, amire épen szükségtek van, aligha jut eszetekbe, váljon hogy volna az, ha pénz nem volna? Pedig volt idő, mikor az emberek a pénz használatát nem ismerték s most

is vannak félvad népek, melyeknél a pénz ismeretlen dolog s az igaz is, hogy pénz nélkül végre is meg lehet élni, mert hiszen a pénzt nem lehet megenni, nem lehet ruhának használni. Hanem persze vásárolni és eladni sem lehet pénz nélkül. Hajdanában, mikor még a pénz használatát nem ismerték, csak cserélni

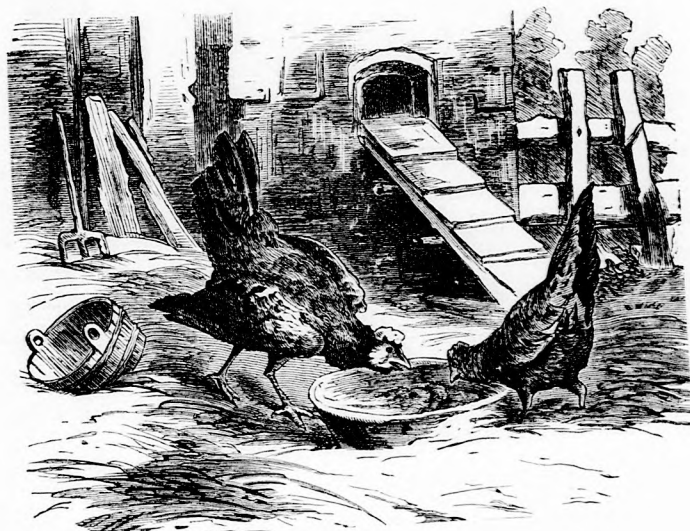
lehet
egy
egy
emb
épen
ilyet,
eshe
lősle

ta
m
is
b
n
n
h
t

lehetett, úgy hogy p. o. Péternek volt egy fölösleges birkája, de szüksége volt egy dárdára. Keresnie kellett tehát olyan embert, kinek volt fölösleges dárdája és épen birkára volt szüksége; ha talált ilyet, akkor meg volt a vásár; de meg-
eshetett az is, hogy volt valakinek föl-
lösleges dárdája, de nem volt szüksége

birkára; ekkor aztán meg volt akadva Péter.

Lassanként rájöttek az emberek, hogy jó volna, ha volna egy olyan értékes portéka, melyért mindent lehet kapni és ilyen értékes tárgy volt az arany és az ezüst. Mikor az emberek már tudtak aranyat és ezüstöt olvasz-

GALAMB ÉS TYUKETETÉS. I. (Lásd a 95. l.)

tani, meg volt a pénz is, csakhogy nem mindjárt olyan formában, mint azt mi ismerjük. Eleinte csak közönséges darabokban, súly szerint mérve adtak aranyat-ezüstöt a vásárolt tárgyakért; hanem ez is bajos volt, mert rossz emberek hamisították az aranyat-ezüstöt és csal-
ták a tudatlanabb embereket. Végre az-

tán úgy segítettek a bajon, hogy csak az a hiteles, igazi ezüst és arany darab, amelyet a király ad ki s amelyen bizonyos jel van annak bizonyításául, hogy az a darab arany vagy ezüst mennyit ér.

Igy keletkezett a pénz s már nagyon, nagyon régen, több ezer eszten-

dővel ezelőtt verettek a királyok pénzeket. Kezdetben persze nem igen szépek voltak a pénzek, mert az emberek ügyetlenek voltak a készítésben, de lassanként aztán mindig szebb-szebb pénzeket vertek s most a muzeumokban, hol az ősrégi időkben talált ilyen pénzek láthatók, megtanulhatjuk, hogy ezer

meg ezer esztendővel ezelőtt melyik népnek milyen pénze volt.

Már a bibliában történik említés az ezüst pénzről, tehát a zsidóknak már volt pénzüik, melyet sekelnek neveztek; szintén nagyon régi időkben ismerték már a görögök is a vert pénzt melyet drachmá-nak neveztek.

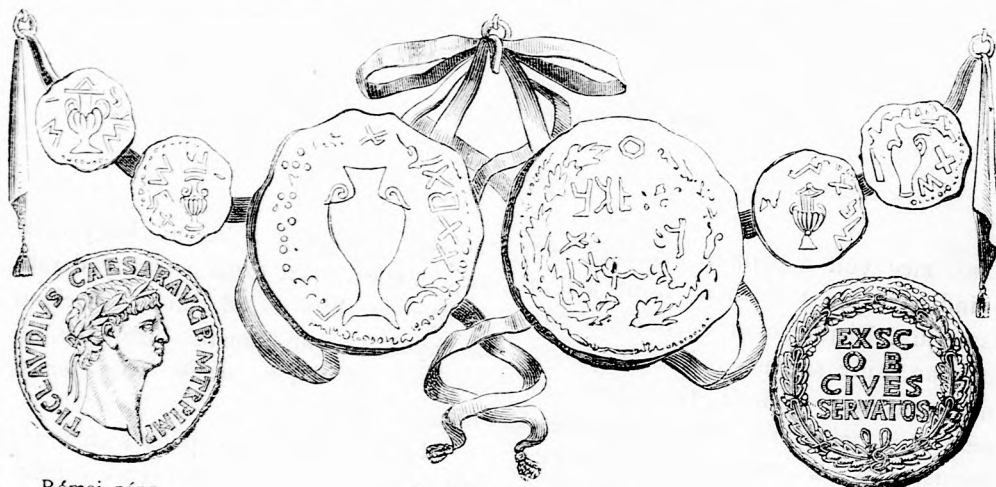
Őskori fillér.

Zsidó sekel.

Görög drachma.

Minél nagyobb tökélyre fejlődtek az emberek ismeretei, természetesen annál szebb pénzeket is tudtak készíteni s míg kezdetben formátlan, durva arany - ezüst darabkákat készítettek, melyekre csak keservesen tudtak holmi ügyetlen jeleket bevésni, később a pénzverés oly tökélyre jutott, hogy mai nap is alig tudunk szebb pén-

zeket verni. Főleg a római császárok idejéből maradtak igen szép pénzek s ezek annál érdekesebbek, mert e pénzekben rá metszettek azon császár arczképét, a ki a pénzt verette. Az alább láthatható egyik szép pénzdarabon Claudius császárt látjuk az egyik lapon, míg a másik lap babérkoszoruba foglalt fölírást mutat.

Római pénz.

Samariai pénz.

Római pénz.

A SZINFAL MÖGÖTT.

(Képpel a 96. l.)

DISZELŐADÁS lesz holnap,
A próba erősen foly.
A tudós ebek koplalnak.
Ez vonít, az meg csahol.

Ugy kell nekik tánczolniok.
Amint gazdájuk sipol.
Van téhátlan busulni ok —
Ez vonít, az meg csahol.

Hopsza pincsi, ugorj egyet!
A gazda ráparancsol.
S ugrik forog a szegény eb —
Ez vonít, az meg csahol.

Az egyik után a másik
Hátsó lábán gyologol,
S a mig tánczol, az a másik —
Szűköl, vonít és csahol.

Kezében a tánczmesternek
A vessző suhogva szól.
A művész kutyák remegnek —
Ez vonít, az meg csahol.

S másnap a nagy diszesztélyen
Kaczag a ház s tapsa szól —
A bus művész bókol szépen
És nagyvidáman csahol.

GALAMB- ÉS TYUK-ETETÉS.

(Képpel a 93. l.)

I.

KOTKODÁ, kot kot kot,
Jószte tyukom, kapsz magot!
Kukoriczát magadnak,
Kóles kását fiadnak.
A kis gazdasszonyka hi!
Csire, csire, pi pi pí!

II.

KISASSZONYKA, gazdasszonyka,
Galambkáit hívja, mondja:
Kukurrú, kukurrú
Ki gondoskodik magrú?
Ime itt a
Sok tubicza
Mind odaszáll,
Mikor hítja
A kis Vicza.
A buzaszem bőven kijár,
Semmi hija.
Galamb-apa,
Galamb mama,
Galamb fia
Mind jó ismeri a szavát.

Egyenkint *
Tudják mind
Ki az, a ki nekik hint
Barnapiros tiszta buzát.
S mert bőven jut nem kergetik
Maguktól el a verébfít.
Módja van a
Kisasszonyka
Buzájába.
Kukurrú, csip csiri,
A magot vigan szedi
Temeti
Kis begyébe, zuzájába.
Kukurrú, csip, csiri!

Kis értesítő.

Hogy mentül több kis olvasót neveljek magamnak, arra adtam öreg fejemet, hogy ábéczés könyvet szerkeszsek azon picziny tudatlanaim számára, kik csak nagyobb testvérok emberségéből ismerik meg a „Kis Lap“ elbeszéléseit, meséit és versecskéit. A könyv czime:

„Forgó bácsi Abéczés-könyve“

jó gyermekek számára.

Nem dicsekedéskép mondom — de ilyen mulatságos ábéczés könyvet még magam sem láttam. Képzeljétek csak: minden öreg (kezdő) betű és kis betű: emberek, állatok, növények és egyéb tárgyak alakjában van feltüntetve. Az öreg **M** például ez: két asszony tart egy lepedőt. Az **X** meg úgy van ábrázolva, amint:

*Rontó Pál**Tótágast áll. stb.*

Minden betűt versecske magyaráz. A rajzok utmutatásom szerint készültek s gyönyörűen vannak színezve. Öröm ránézni erre a könyvre. Ti nagyobbak az aprókat játszva taníthatjátok meg belőle az ábéczésre s így közvetve az olvasásra is.

A könyvet — drága és fényes kiállításához képest — a kiadó urak valóban olcsóra szabták.

Ára 1 frt 20 kr.

Kapható Budapesten. Rosenberg testvéreknél, (Egyetem utca) s minden fővárosi és vidéki könyvkereskedő által megszerezhető.

A kinek tehát ábécze-kori kis testvére van, részére megrendelheti — természetesen csak a kedves szülők, az édes atya, édes anya engedelmével; néni, bácsi, jószágából; nevelő és tanító ur vagy érdemes nevelőnők, tanítónők ajánlatára.

Nem mernék biztatni, ha meg nem volnék győződve felőle, hogy ép oly hasznos mint mulattató könyvet kaptok e művecskében.

A tettek **Forgó bácsi.****Forgó bácsi postája a jövő számban.**

A SZINFAL MÖGÖTT. (Lásd a 95. l.)

Felelős szerkesztő: *Forgó bácsi*. Kiadó-hivatal: Budapest, bálvány-utca 9. sz.
 Nyomatott *Deutsch testvérek* könyv- és könyomdai műintezetében Budapesten. Ára negyedévre 1 frt. 20 kr.
 Megjelen hetenként egyszer 16 oldalon.